

BIBLIOTEKA

81H-32

Nj 55

NJERIU MPOSHT NATYRËN

SH-32

Mi 55.

NJERIU
MPOSHT
NATYRËN

~~40465~~

(Përshkrime, reportazhe)

LIBRARI 29/12

SHTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHËRI»

**TU QEPEMI KODRAVE E MALEVE, TI ZBUKUROJMË
E TI BËJMË ATO PJELLORE
SI EDHE FUSHAT**

ENVER HOXHA

H Y R J E

Në këtë vëllim që u jepet në dorë lexuesve, janë përmbledhur një numër shkrimesh marrë nga shtypi, ku spikat në mënyrë të veçantë vrulli revolucionar dhe mendimi krijues që ka përfshirë punonjësit e bujqësisë pas botimit të Thirrjes së KQ të Partisë e Këshillit të Ministrave dhe Letrës së hapur të KQ të PPSH. Thirrja dhe Letra e hapur ngjallën një optimizëm të madh dhe një besim të patundur te punonjësit e bujqësisë për ndërtimin e socializmit, duke u mbështetur në forcat tona, për prodhimin dhe sigurimin e bukës nga çdo ekonomi bujqësore me vetë forcat e saj. Këto parulla revolucionare janë bërë një realitet i mrekullueshëm dhe një nxitje e madhe për të marshuar gjithmonë përpara.

Shkrimet e ndryshme që janë përfshirë në këtë vëllim, tregojnë se mendimi krijues dhe entuziazmi i masave përmbysën paragjykimet, planet e hartuara pa marrë parasysh vrullin e tyre revolucionar, mposhtën subjektivizmin dhe konservatorizmin, hodhën poshtë me përbuzje prirjen për të marrë sa më shumë nga shteti, u ngritën kundër rehatllëkut mikroborgjez e kundër interesit vetiak. Ato tregojnë se, kur kooperativistët vunë politikën në plan të parë, ata u bënë më të ndërgjegjshëm në të kuptuarit e detyrave dhe në zbatimin e tyre.

Në shkrimet e tjera, lexonjësi do të gjejë shembuj të lartë frymëzimi, shembuj që tregojnë frutet e mendimit dhe të vrullit revolucionar në një kooperativë malore, që duke u mbështetur fort në këmbët e veta, u mat si një gjigand me malin dhe e mposhti atë. Kjo është kooperativa malore e Vrithit, ku ka gjetur shprehjen më të plotë patriotizmi i flaktë, fryma e lartë revolucionare, qartësia politike, ndërgjegjja e mrekullueshme në punë, vendosmëria dhe vetmohimi për të bërë realitet mësimet e partisë. «Ky është Taxhai shqiptar» u shprehën disa miq kinezë që vizituan vendin tonë pak kohë më parë. Por shembulli i Vrithit nuk është i vetëm.

Në këtë përmbledhje, megjithëse disa nga shkrimet janë shkruar thjesht, pa zbukurime dhe mjete letrare, bien në sy shumë shembuj të mrekullueshëm, që tregojnë përpjekjet heroike të njerëzve tanë për të mposhtur natyrën, për t'i rrëmbyer shkëmbit bukën, për të prurë ujët nga bjeshkët, që të vaditin tokat në çastet, kur bimët varin kokën të etura për një pikë ujë. Përpjekjet e mbinatyrëshme të njerëzve tanë që shkojnë me orë të tëra larg për të marrë një thes me pleh që të plehërojnë tokat e varfëruara. Shumë nga këto shkrime të emocionojnë e të frymëzojnë për vetmohimin e lartë që po tregojnë punonjësit tanë të bujqësisë në të katër anët e atdheut. Por reportazhet dhe përshkrimet, sidoqë prekin probleme dhe çështje të ndryshme, ato kanë edhe një anë të përbashkët, qëllimin e madh që i kanë vënë vetes shumë ekonomi bujqësore për të siguruar bukën me forcat e tyre, të ndërgjegjshëm se kështu luftojnë dhe veprojnë si revolucionarë.

Shkrimet e ndryshme që botohen në këtë përmbledhje, na japin një tablo të plotë të punës entuziaste dhe plot vetmohim që bëhet sot në fshatin tonë të ri socialist.

BISEDA PËR BUKËN...(')

...Puna ime e tanishme, si korespondent i posaçëm i gazetës letrare, më ka bërë që të jem shpesh në rrugë. Udhëtimi është një gjë e këndëshme. Shinat e trenit, boria e lokomotivës, asfalti i zi i xhadesë, njerëz që i shikon aty-këtu vetëm për një minutë. Peizazhet shkrihen njëri pas tjetrit, si në montimin e një filmi. Por, mbi të gjitha, janë interesante njerëzit. Njerëzit dhe bisedat e tyre.

Në rrugë, në vendin e autobuzit apo në kupe në e trenit, njerëzit miqësohen shpejt dhe flasin për gjithfarë gjërash. Më kujtohen shpesh shumë gjëra që kam dëgjuar rrugëve. Por, mbi të gjitha, më ka mbetur në mendje biseda për bukën. Biseda për bukën është motiv i madh i të gjitha njohjeve, i të gjithë udhëtarëve, i të gjitha stacioneve, agjensive dhe vendqëndrimeve.

- Moti po na mban mirë...
- Po. Gruri u bë qamet...
- Shiu që ra para dy javësh, i bëri mirë tokës...
- Qe shi i shtruar, i butë...
- Në anët tona edhe misri është bërë goxha...
- Edhe dy javë po mbajti koha kështu, do të jetë një mrekulli për bujqësinë...
- Sidoqoftë, pas nja dhjetë ditësh, do të duhej një shi...
- Ajo do të ishte ideale fare...

— Vështroni ato taraca, vështroni!...

Kush nuk i ka dëgjuar këto fraza të shkëmbyera midis njerëzve që ende nuk janë njohur mirë, midis fshatarëve me xhoke dhe nëpunësve që shkojnë me shërbim, midis konduktorëve dhe gazetarëve, midis ndonjë vajze dhe ndonjë ushtari që kthehet me lejë.

Biseda për bukën. Biseda e madhe kombëtare. Ajo është preludi i bisedave të tjera, për çështjet më të ndryshme, duke filluar nga probleme të fëmijëve, gjer te shkëmbimi i mendimeve për ndonjë film që lojti javën e kaluar. Ajo qëndron përpara të tjerave, ashtu si buka në tryezën e të ngrënit.

Dhe kjo nuk ndodh për arsënyen e thjeshtë se nga të dy anët e rrugës, apo trasesë mbi të cilën ti udhëton, zverdhojnë e gjelbërojnë njëra pas tjetrës ara me grurë e me misër, që duket sikur me mijra kallinj ta bëjnë me dorë e të thonë: «Ne jemi këtu, flisni për ne». Jo. Kjo nuk është një gjë kaq e rastit. Shkaku është më i thellë. Problemi i bukës është për ne problem kombëtar. Ai lidhet drejtpërdrejt me socializmin, pavarësinë, me çdo gjë të bukur që kemi krijuar e po krijojmë. Ai lidhet me shtëpitë tona, me këngët tona, me gjithçka. Ne ende dëgjojmë se si betohen nganjëherë prindët tanë me fjalët «për atë bukë».

...T a r a c a t

Vendi ynë është i vogël. Kjo është një nga gjërat e para që mësojmë në gjeografi. Ndjenjën e pezmatimit të fëmijëve, kur marrin vesh se sa pak vend zë Shqipëria në globin tokësor, e kemi provu-

ar pothuaj të gjithë. Por, siç ka thënë një i vjetër: «Atdheun e duam jo se është i madh, por sepse është yni». Veç kësaj, siç kanë thënë poetët, atdheu nuk matet me hektarë, ai matet me përpjekjet e popullit, me heroizmat e tij, me gjakun e derdhur.

Por le të kthehemi te gjeografia. Njëzet e tetë mijë kilometra katrorë. Megjithatë nuk janë aq pak. Nuk janë aq pak sidomos po të kemi parasysh që toka jonë, si tokë e lashtë, është shumë e rrudhur dhe, duke qenë e rrudhur, ajo ka, në realitet, një sipërfaqe më të madhe.

Hapja e tokave të reja dhe krijimi i taracave në vendet malore është një nga gjërat më të mrekullueshme që po bëjnë sot njerëzit tanë. Duke hapur toka të reja dhe duke krijuar taraca, ne praktikisht e zgjerojmë sipërfaqen e atdheut tonë. A ka gjë më të bukur e madhështore se sa të zgjerosh sipërfaqen e vendit, tënd në këtë mënyrë? Udhëton dhe zemra të bëhet mal, kur shikon faqen e malit të dhëmbëzuar, kur shikon se si vendet djerr e të shkreta dëbohen vazhdimisht në thellësira. S'ka gjë më të shëmtuar se tokat shterpa. Këtë vit u bë një punë e madhe heroike. Por duhet bërë më shumë. Duhet t'i shkëputim sa më shumë teren shterpësisë. Duhet sulmuar djerrinat dhe pjerrësitat edhe në thellësitë ku janë strukur, në mënyrë që ato të mos e ndiejnë kurrë veten të qetë dhe të dorëzohen. Sepse ka ende shumë rezerva, sepse sipërfaqja e atdheut mund të shtrihet e të zgjerohet ende.

Të rinosh atdheun, t'i heqësh rrudhat, kjo nuk është një gjë e thjeshtë. Nuk është si puna e fytyrës së një dame të vjetër që mund të rregullohet me një operacion plastik. Këtu duhen forca shumë të mëdha,

plugje, kua, traktorë, por, në radhë të parë, heroizëm.

Populli ynë e ka dashur dhe e ka çmuar tokën e pakët që ka patur. «Duhet mbathur toka», — thotë fshatari, sikur të fliste për fëmijët e tij, që zakonisht i linte të bridhnin zbathur «Ara buzë lumit, si fëmija i vetëm» — vazhdon të thotë populli, sepse populli e dinte se ç'murtajë e keqe ishin erozionet për tokën. Ujrat e pasistemuara, që fryheshin e lëshoheshin si bishat tatëpjetë, kafshonin e shkatërronin ku të mundnin baltën e butë të fushave. Dhe kështu trualli i vogël i atdheut mbli-dhej e bëhej edhe më i vogël. Por kjo histori e trishtuar i përket tani së shkuarës.

Tokat e reja! I shoh si hapen para meje nga të dy anët e rrugës me ngjyrën e tyre karakteristike kafe ose të zezë. Çdo gjë e re është e bukur. Rinia e këtyre tokave shkëlqen me tërë mrekullinë e saj. Ato quhen toka «të reja». Kjo do të thotë se është hera e parë që ato punohen, se është hera e parë që mbillen. Për ato ka filluar një epokë e re. Ato hynë, si të thuash, në jetë. Këtej e tutje, ato do të prodhojnë bukë për njerëzit, ashtu si motrat e tyre të vjetra, tokat fushore, të cilat kanë shekuj që janë punuar nga parmenda e lashtë.

Tani kudo nëpër Shqipëri, që nga veriu në jugë, të dalin përpara, të shtrira në faqe të pjerrëta malesh dhe bregoresh, tokat dhe taracat e reja. Kalimtari që kalon përbri, vështron i gëzuar dhe thellë nga zemra u uron prodhime të shumta drithrash tokave të reja, tokave nuse.

ISMAIL KADARE

1) Fragmente të shkëputura nga «Motive Nëndori» («Zëri i Popullit», shtator 1966).